

ZELENE IGRE

Kar je bil mobilni telefon, je zdaj medalja

Tokio v duhu **trajnostnega razvoja**: zlato, srebro in bron za približno 5000 olimpijskih medalj so pridobili iz zavrženih mobilnikov, prenosnih računalnikov in igralnih konzol

Barbara Gavez Volčjak

Olimpijske in paralimpijske igre so med največjimi športnimi dogodki na svetu. S tem niso pomembne le za šport, temveč tudi za družbo, ekonomijo in okolje. Organizatorji letošnjih iger se zavzemajo, da bi pozitivni učinek segel daleč čez meje Tokia in pokazal smer vsej Japonski in svetu. Njihovo prizadevanje je skladno z agendo Združenih narodov za **trajnostni razvoj**, sprejeto leta 2015, v kateri so ZN zapisali tudi 17 ciljev **trajnostnega razvoja**. V agendi je posebej poudarjeno, da je šport med pomembnimi dejavniki **trajnostnega razvoja**.

Koncept trajnosti olimpijskih iger v Tokiu so organizatorji zapisali v slogan "Be better, together. For the planet and the people." (Boljši skupaj. Za planet in ljudi). V tem duhu iščejo trajnostne rešitve za izvedbo tako velikega dogodka, ki bi lahko bile vzor organizatorjem podobnih prirediteljev. Posvečajo se zlasti petim področjem: **podnebnim spremembam**, ravnanju z odpadki, naravnemu okolju in biodiverziteti, človekovim pravicam in skrbi za delavce ter sodelovanju in komunikaciji.

V boju proti **podnebnim spremembam** se organizatorji na Japonskem trudijo za kar največje razogljičenje energetske oskrbe. Da bi čim manj obremenjevali okolje z gradnjo novih prizorišč, bodo vsaj 60 odstotkov dogodkov izpeljali v že prej obstoječih objektih, pri gradnji novih pa so se zavzemali za čim večjo rabo obnovljivih virov energije. Med drugim se ponašajo s tem, da bo vsa elektrika, uporabljena na prizoriščih, v tiskovnih središčih in v olim-

pijski vasi, pridobljena iz obnovljivih virov energije. Obenem si želijo, da bi se udeleženci iger, prebivalci Japonske in obiskovalci takega ravnanja držali tudi v prihodnosti, s čimer **trajnostni razvoj** ne bi ostal zgolj črka na papirju.

Z vedenjem obiskovalcev je v veliki meri povezano tudi ravnanje z odpadki. Organizatorji želijo z dosledno rabo načela 3R (Reduce, Reuse, Recycle oziroma Zmanjšaj, ponovno uporabi, recikliraj) opozoriti na uničevanje Zemlje zaradi pretirane rabe naravnih surovin. Konkretno si bodo za uresničitev tega cilja prizadevali z zmanjševanjem količine **zavržene hrane** in embalaže, ponovno uporabili ali reciklirali pa naj bi 99 odstotkov uporabljenih predmetov (ker jih ne bodo nakupili, temveč najeli ali si jih izposodili) ter 65 odstotkov odpadkov.

Za zagotavljanje trajnostnih izdelkov in storitev ves čas priprave in izvedbe olimpijskih in paralimpijskih iger so organizatorji sprejeli kodeks trajnostne nabave. Z njim naj bi poskrbeli, da so vsi izdelki, od surovin in materiala pri gradnji objektov do prekrbe z živili in energijo, naravnani trajnostno in ekonomsko učinkovito. Kodeks so sprejeli že leta 2016, v posebnih poglavjih pa obravnava rabo stavbnega lesa, kmetijskih pridelkov, mesa in rib, papirja in palmovega olja. Organizatorji zahtevajo, da se kodeksa trajnostne nabave držijo tudi vsi partnerji, ki dobavljajo kakršnekoli izdelke ali storitve v sklopu iger.

Japonska javnost je bila sicer najbolj vpletena v projekt izdelave odra za zmagovalce, saj so material zanj zbrali z ločevanjem odpadkov iz gospodinjstev. Dobitniki medalj v Tokiu se bodo povzpeli na stopnič-

ke, izdelane iz reciklirane plastike, ki so za zdaj edine take vrste na svetu. Oblikoval jih je japonski dizajner Asao Tokolo, ki je ustvaril tudi logotip tokijskih iger. Stranski relief odra, enako kot logotip, simbolizira današnjo Japonsko, ker spaja tradicionalni japonski dizajn z modernimi geometrijskimi vzorci. Obenem pa izdelek, narejen s 3D-tiskanjem, izkazuje japonski tehnološki napredek in zmogljivosti. Reciklirani so tudi zlato, srebro in bron za približno 5000 medalj, ki jih bodo prejeli najboljši športniki. Organizatorji so jih pridobili iz približno 80.000 ton zavrženih mobilnikov, prenosnih računalnikov in igralnih konzol, s katerimi so Japonci prispevali k cilju skupnega boja proti odpadkom in za boljši svet.

Po drugi strani je treba povedati, da si sodobna japonska družba trajnost razlaga malce po svoje. Imajo najboljši javni transport na svetu, zelo visoko stopnjo energetske učinkovitosti in dobro razdelan sistem ravnanja z vodo in odpadki. Obenem pa še vedno uporabljajo neizmerne količine betona, kopičijo gore plastičnih odpadkov in se ne nameravajo odreči rabi premoga. Kritiki zato napeto pričakujejo odgovor na vprašanje, ali si bodo organizatorji za varstvo okolja zaslužili zlato medaljo.

Dobitniki medalj se bodo povzpeli na stopničke, izdelane iz reciklirane plastike

Foto: REUTERS